

ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO

KONFLIKTY - PYTANIA I ODPOWIEDZI

Proszę przeczytać tekst i uzupełnić brakującymi słówkami.

konflikt | państwowości | wojny | rywalizacji | degradację | destabilizację |
terytorialne | broni | zamachami | bloku | zbrojnych

Czym były konflikty lokalne za czasów żelaznej kurtyny?

Za czasów *żelaznej kurtyny* konflikty lokalne były zastępczym poligonem ¹ _____ dwóch supermocarstw.

Czy konflikty lokalne mogą stanowić zagrożenie dla światowego pokoju?

Konflikty lokalne nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla światowego pokoju.

Kiedy konflikty lokalne straciły swój strategiczny wymiar?

Konflikty lokalne straciły swój strategiczny wymiar po rozpadzie ² _____ wschodniego.

Co powodują konflikty lokalne?

Konflikty lokalne powodują ³ _____ polityczną i niosą za sobą cierpienia ludności, śmierć, głód i epidemie.

Jakie niebezpieczeństwo niosą za sobą konflikty lokalne?

Konflikty lokalne niosą za sobą niebezpieczeństwo wykorzystania ⁴ _____ atomowej.

Ile konfliktów istniało w latach 1994 - 1996?

W roku 1994 istniało na świecie ponad 50 konfliktów. W 12 krajach na 3 kontynentach trwały ⁵ _____ domowe. W 1995 roku liczba konfliktów zmniejszyła się do 30, w 1996 roku w 24 miejscach na świecie rozgrywało się 27 konfliktów ⁶ _____ – 22 spośród nich rozpoczęły się przed 1989 rokiem.

Jakie są najważniejsze przyczyny lokalnych konfliktów zbrojnych?

Najważniejsze przyczyny lokalnych konfliktów zbrojnych to:

- **wojny domowe** - spowodowane głównie rywalizacją polityczną, ⁷ _____ stanu, przejmowaniem kontroli nad armią;
- **konflikty na tle ekologicznym** - występują wtedy, gdy działalność gospodarcza danego państwa powoduje ⁸ _____ ekologiczną w państwach z nim sąsiadujących;
- **uwarunkowania historyczne, ekonomiczne i psychologiczne** (konflikty w Afryce).

Co ujawniło się po likwidacji systemu komunistycznego?

Po likwidacji systemu komunistycznego w Europie Środkowej i Wschodniej ujawniły się tłumione do tej pory antagonizmy narodowościowe i ⁹ _____.

Jak rodzą się konflikty narodowo-wyzwoleńcze?

Konflikty narodowowyzwoleńcze rodzą się w następstwie wzrostu świadomości narodowej lub chęci odzyskania ¹⁰ _____ (w przypadku Tybetu i Palestyny). Problem niepodległościowy dotyczy też Kurdów, którzy walczą między innymi z Turcją o własne państwo.

Kiedy wojna domowa ulega umiędzynarodowieniu?

Wojna domowa (¹¹ _____ wewnętrzny), ulega umiędzynarodowieniu na skutek zaangażowania państw trzecich.